

1. Silberling: De milite sano conservando: 1780. 1729.
2. Simon: De modo bene nascendi et bene moriendi. 1729.
3. Singer: De perreptione bilis 1778.
4. Spach: Casus ^{Sanguis} Hydroceles, 1761
5. Staedel Gonorrhoea virulenta 1695.
6. De Staudt. De venae sectione in gravidis 1749.
7. Stein De sagu 1757
8. Stegmann: De ophthalmia ibiq.
9. Stein: De tussi stomachali humida
10. Steinmann De cauris curae frequentius viri prae feminis calculori fiant 1771
11. Stiegler De oxyphora an sive hernia scroti 1681
12. Stoer De emanatione mensium. 1764
13. Stoerer De febribus in genere 1697
14. Stosch Resonitur experientia comprobatur 1722 ¹⁷⁴⁹
15. Stroehlin De relaxatione vaginae, prolapsu & inversione uteri
16. Stuart: De secundinis salutiferaeque ac nocivae 1736.
17. Sulzer: Historia morborum quorundam Helvetiarum Endemiorum 1740

MEDICO-CHIRURGICA
DE
ΟΣΧΕΟΚΗΛΗ
SIVE
HERNIA SCROTI.

QUAM
SUPREMO ADSISTENTE ARCHIATRO;
CONSENSU ET DECRETO

*Amplissimi ac Gratosissimi Ordinis
Asclepiadei in Incluta ac Ce-
leberrima Academia Argentinensi*

PRO

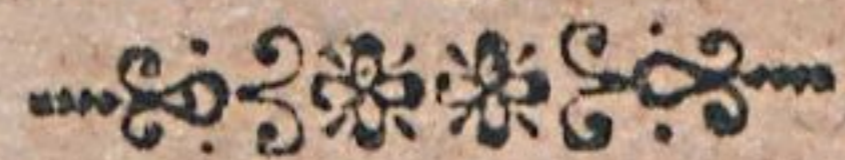
Doctoralibus in Arte Medica Pri-
vilegiis & Honoribus ritè obtinendis,

SOLENNI MORE

Placida Philiatorum ventilationi exhibet

SAMUEL STIEGLER,
ARGENTINENSIS.

*Die. 28. Aprilis ANNO M. DC. LXXXI.
Loco horisq; solitis.*

ARGENTORATI,

LITTERIS JOHANNIS WILHELMI TIDEMANNI.

^{atq;}
GRATIOSO
LIBERALIS LEGATI
OTTONIANI
DIRIBITORUM
COLLEGIO.

VIRIS
NOBILITATE GENERIS, MU-
NERUM AMPLITUDE, CONSI-
LIORUM GRAVITATE, REVERENDA DIGNI-
TATE, JURISSCIENTIA, MEDENDI EXPERI-
ENTIA, RERUM GERENDARUM PRUDENTIA,
ET PRÆCLARIS IN PATRIAM MERITIS
EXCELLENTISSIMIS.

DNN.
PATRONIS, GRATIOSIS,
MECOENATIBUS SUMMIS, EVER-
GETIS ATQUE PROMOTORIBUS SUIS
ÆTERNUM DEVENERANDIS.

*Pro favoris & beneficiorum hactenus exhibitis
tesseris porro continuandis*

HOC GRATITUDINIS MONUMENTUM PIO, OBSEQUIO-
SO ET OFFICIOSO ANIMO CONSECRO

SAMUEL STIEGLER, Argent.

V I R I
MAGNIFICI, DOMINI GRA-
TIOSI, MECOENATES
SUMMI.

Quemadmodum ingenui est
animi, cui plurimum debeas, eidem plu-
rimum velle debere: ita quam prompte, quam per-
quisite ad persolvendum officium quisque feratur,
unicuique est elaborandum. Equidem, tametsi
successu non peraeque commodante, singuli ad gra-
tias agendas accinguntur, sua tamen cuique con-
scientia calculo damnari haecenus, vel absolvi suf-
ficit. Inauguralis huius Disputationis tenuitas
labore suo tantopere freta non est, quantopere VIR-
TUTEM VESTRAM, BENIGNITATEM-
QUE, eminentibus exemplis conspicuam, admi-
ratur. Tendebat huc illius conatus omnis, ut
quicquid in ea pro viribus ingenii disponitur, non
tam utilitati inserviret, quam officii & contestan-
da gratitudinis qualemcunque speciem signaret.
Liseat

publicum BENEFICENTIAE VESTRAE
notas, quatenus representanda illius occasio sub-
nascitur, hoc solum INDULGENTIAE VE-
STRÆ *annumerare, quod pro* BENEFICIIS
VESTRIS *gratias agere, quod per* VOS *non*
penitus ingratis esse licet. Suscipite igitur VIRI
GRATIOSISSIMI ET PATRONI MA-
XIMI, *sereno vultu, animi, meritis* VESTRIS
eternum dediti, levidense pignus, quod ipsum, dum
ad VOS *affectat viam, cetera quoque humani-*
tatis VESTRAE *rationibus in tantum provis-*
fore confidit, in quantum BENIGNI *quique*
MECOENATES *hujuscemodi pietatis profes-*
sioni gratiose suffragantur.

I. N. D. N. I. C.

CAPUT I.

*Genealogiam Ὀρχοκίλης seu Herniæ Scroti
nominalem rimatur.*

NE spinosam atque obscuram pro-
positi nostri affectus Disquisitionem, illotis, quod
ajunt manibus, aggrediamur, quædam de Ono-
matologia seu Nominis ratione, ex methodicæ
tractationis lege præfanda sunt. Quoad I. *Etymologiam*: Af-
fectus noster à *Græcis* Ὀρχοκίλης, seu Herniæ Scroti nomine in-
signitur, quod compositum est ex vocabulo ὄρχον, ὄρχος vel
ὄρχη bursa, vulgò scrotum aut scortum; & κήλη, hernia, à ver-
bo κηλέω noceo, quia est affectus maximè inferens nocumen-
ta. Alii deducunt à verbo κηλαίνω, mulceo; verum satis in-
epte. Quid enim nomen hoc commune habeat cum illo ἐτύμω
non video? nisi forsan κατ' ἀντίφρασιν id velint ab illo verbo
denominari, quod talis affectus mentem ægrotantis minime
mulceat. *Latini Herniam Scroti* appellant, cujus vocabuli *Her-
nia*, originem nonnulli cum *Valesc. de Tarant. Philon. l. 1. c. 8.* de-
ducunt ab hæreo, eò, quod fortiter patientibus adhæreat,
quo separationis difficultatem adhæSIONISQUE tenacitatem
monstrari opinantur. *Scalig. in Catal.* nominis illius natales
petit ab ἔρῳ, ramus, forsan ideo, quod prolapsus intestino-
rum in Scrotum aliquo modo ramum repræsentet, unde &
Ramicem affectum nostrum nominat. *Cornel. Cels.* quem Hip-
pocratem Latinum vocant, Herniam dictam vult. l. 7. à du-
ritie pellis, quæ fit post descensum intestinorum in bursam.
Hernium enim durum dicitur, tractum à *Sabinorum* lingua,
qui Hernia saxum nominant; unde nonnulli Italiae Populi
Hernici, ab asperitate loci appellati sunt. Vid. *Matth. Martin.
Lexic. Philolog.* Verum enimvero talis durities non in omni

A

Ὀρχο-

Ὀρχοκήλη reperitur, sed in ea solummodo, in qua intestina scyphalis induratis aut flatibus, quibus Herniosi abundant, ita repleta sunt, ut nullo amplius conamine reponi queant, sicque saxi instar, in scroto permaneant. Alterum vocabulum *Scrotum* nimirum aut *Scortum*, ideo à Veneranda Antiquitate sic appellatum est, quod sacculi coriacei, quem Veteres *Scortum* dicebant, similitudinem referat: Hinc *scortei* numeri qui fiebant ex corio, teste *Archang. Picolthomin. Prælect. 3. Prælect. Anatom. Bursa* etiam vocatur à figura, quod burfæ instar corrugetur & complicitur. Vid. *Plazzon. de part. generat. l. 1. cap. 7. Quoad II. Homonymiam Ὀρχοκήλην* ceu *compositum*, vi ipsius nominis sumitur juxta nonnullos vel *Generaliter*, pro quacunque Hernia in oscheo subsistente: hinc etiam ὕδροκήλη, κερσοκήλη, φουσοκήλη, πνευματοκήλη, σαρκοκήλη, &c. sunt Ὀρχοκήλαι. Alii vero magis *Specialiter* accipiunt pro ea saltem Herniæ specie, quæ ex intestinorum vel omentî prolapsu in scrotû oboritur. Vide sis *Sennert. in Praxi Malach. Geiger. Kelegraph. c. 1. &c.* quorum sententiæ nos quoque subscribimus. Similiter Ὀρχοκήλης *simpli- cia* variè sumuntur ab Autoribus. Quibusdam enim ὄρχον, ὄρχη vel ὄρχη, bursa, nihil aliud est quam extima & communis testiculorum tunica, similis sacculo coriaceo, mollis, rugosa, futura media distincta, ex cuticula & cute conflata, pinguedinis expers, ut sit amplior, & eo facilius extendi queat, quando testiculi, (quæ corpora sunt ovalia, substantia instar fritillæ fagopiraceæ, duabus tunicis propriis, *albuginea & vaginali*, donata, quarum hæc à musculo cremastere fibras suscipit carnosas, ob quas tertiam tunicam rubicundam iis addiderunt Autores) semine turgent, aut sunt inflati, aliove tumore conflictati. Confer *Venerabilem Senem nostrum Melchiorum Sebiziam jam ἐν ἀγίῳ Spec. Medicinal. part. 4. sect. 9. p. 1428. Thom. Bartholin. Anat. renovat. p. m. 210.* Alii vero per ὄρχον non extimam solum testiculorum tunicam rugosam, (sub qua nonnulli etiam tunicam *δαρτὸν* ex panniculo carnosio enatam, fibrisque plurimis membranis vaginali connatam comprehendunt) verum præter illam intelligunt & propria testiculorum integumenta, quæ utrinque quemlibet testem involvunt, sicque cum communi integumento unicum constituunt scrotum, etsi deinceps

inceps affectus p. n. in eo generantur, *Generali* vocabulo affectus τῆς ὄχης appellatur, unde *Prædici* tractaturi de Hernia omentali, intestinali, ventosa, aquosa, varicosa, carnosa, &c. etiam hunc titulum iis præfigunt, patiturque sic scrotum morbos non solum in communi integumento, inflammationem nempe, excoriationem, gangrænam, pruritus &c. sed & in propriis uti modo dictum; & hanc significationem τῆς ὄχης etiam nos retinemus, quam calculo nostri Hippocratis Coi, qui (judicante *Roderico à Castr. Medic. Polit. c. 6.*) nobis instar mille Autorum esse debet, confirmamus, quando *lib. de intern. affect. sect. 24. Edit. Lindan. §. 25.* Ita scribit: ἦν δὲ τὸ οἴδημα καθέσκηεν ἐν τῇ ὄχῃ, καὶ τοῖσι μικροῖσι καὶ τῆσι κνήμῃσι, καταχᾶν χεῖρ ὄξυτάτω μαχαιεῖο πολλά πυκινά. Rursus *lib. Περὶ νεσῶν. sect. 69. §. 15.* ubi hæc verba habet: καὶ τὴν ὄχην ἀποτύπτεν ἐπὶ τὴν περιπρωταί: quæ certe loca explicari nequeunt de tunica rugosa τῆς ὄχης. Alterum quoque nomen κήλη, *Hernia*, in duplici significatione apud Autores offenditur: I. *Generali*, ut apud Veteres, iisque omnem significat tumorem, quacunq; in parte constiterit, sive in gutture, sive in umbilico, sive in scroto, sive etiam in inguinibus: unde facta nomina, βρογχοκήλη, ὀμφαλοκήλη, ὄχεοκήλη, βεβωνοκήλη, nimirum à partibus, quibus tumores isti insunt. II. In *Speciali*, uti hodie accipitur, non amplius pro quovis tumore, sed tantum pro ramice sive hernia; quam & nos fovemus. *Quoad III. Synonymiam*: Ὀχεοκήλη aliter dicitur Ramexinrestini, quamvis alii teste *Galeno. Meth. Med. cap. 17.* Sarcocelen ramicem vocant: item Procidencia, Protuberantia, Enteroccele, Eminentia. Barbaris Medicis Scriptoribus, Crepatura, Fissura, Scissura & Ruptura nominatur, quamvis non semper ruptum sit peritonæum. Populares nostri apto satis vocabulo vocant einen Aufsal/Einfall des Darms, Bruch/Weid-Bruch (vom Eingeweid) oder Herniam testiculi: aut satis verecundè einen Leibs-Schaden / licet alii adhuc affectus hoc titulo insigniantur. Si omentum prolabitur, einen Dars-Bruch.

CAPUT II.

Ὁρχοκήλης Definitionem Realem
proponit.

Cognito jam nomine, proximum est ipsa affectus nostri penetralia ingredi, & ante omnia primo Definitionem brevi perspicuitate in medium proferre, ut ex ea, quisnam affectus status, quæ conditio, omnibus innotescat, ne eâ omisâ Cimmeriis in tenebris palpemus, & cum cæcis de colore judicemus. Definimus affectum nostrum hoc modo. Ὁρχοκήλη seu Hernia Scroti, est tumor præter naturam, ab intestinis, omento, vel utrisque simul in ὄρχον prolapsis, ob peritonæi, aut musculorum abdominis oblique descendentium & transversorum ἀπορροσῶσεων, ruptionem, vel relaxationem exortus, actionum læsionem inferens. Genus constituimus Tumorem p. n. ut statim patefiat affectum nostrum morbum esse, quia res p. n. sicque excludere tumores naturales, e. gr. graviditatem in mulieribus, elevationem item mammarum lactantium à copia lactis in insignem magnitudinem; tales quippe tumores lege naturæ fiunt, actionesque minimè lædunt, nisi forsan modum enormiter excedant. Quum vero Tumorem varie ab Autoribus definiiri videamus, dum eum alii per morbum in magnitudine aucta definiunt, uti Galen. l. 13. Meth. Med. c. 1. alii vero per eminentiam magnam, ut Avicenn. l. 1. fen. 2. doctr. 1. c. 5. aut per affectum p. n. ex triplici morborum genere, intemperie scil. mala compositione & continui solutione compositum atque connexum, ut Paræus l. 6. ca. p. 1. & c. non abs re fore arbitramur, si mentem nostram hic clarius explicemus, quidq; per tumorem hic velimus, indicemus. Dicimus autem Tumorem esse affectum p. n. à corpore aliquo oscheim attollente, & actiones illius lædente excitatum, magis vel minus pro ratione quantitatis aut qualitatis illius. Qualis autem morbus dicendus sit Ὁρχοκήλη, jam videbimus. Qui scrotum juxta intumescentiam præternaturalem considerant, pro Morbo Organico compositionis in magnitudine aucta habent. Vide Clariss. Hieron.

ron. Pulverin. Art. Med. c. 100. item Duncan. Liddel. Art. Med. l. 3. cap. 14. &c. Qui ad intestina aut omentum dislocatum respiciunt, ad morbos *in situ* reducunt. Confer Joann. Riolan. de morb. intestin. p. m. 218. Winckelman. Tab. 2. ad Instit. Sennert. &c. Nos, salvo interim aliter sentientium iudicio, ὀρχοκήλην nostram etiam morbis *solutionis continui* annumerari posse existimamus, quia in Hernia hac peritonæi processus tunicæ, ut & abdominis musculorum obliquorum & transversalium nervosæ appendices, ubi dictus processus consistit, ab omento, aut intestinis protuberantibus, vel rumpuntur, vel dilatantur, sicque partes, quæ debebant esse conjunctæ & contiguæ, separantur à se invicem, nunc magis nunc minus, pro quantitate & qualitate rei contentæ, quæ hanc disjunctionem causatur. Vide Excellentissimum atque Experientissimum Virum Dn. Johannem Albertum Sebizium, Med. D. Prof. P. Decanum Spectatissimum, nec non Reipublicæ Patriæ Archiatr. Celeberrimum, Patronum, Præceptorem atque Promotorem omni observantia cultu suspiciendum, in Disputatione habitâ Argentorati Ann. 1669. de Tumor. p. n. Quest. 33. &c. Cum vero alii adhuc tumores. p. n. in corpore nostro reperiantur, qui etiam ob analogiam, quam cum affectu nostro habent, Κήληαι appellantur, aut easdem primo intuitu repræsentent, ad Subjectum determinandum in Definitione posuimus *Herniam ipsius Scroti*. In Collo enim si talis tumor apparet, dicitur βρογχοκήλη, Struma, Hernia gutturis, etn Kropff / quæ apud eos morbus endemius est, qui Styriam, Carinthiam, Tyrolensem Comitatum, montesque Alpinos inhabitant, propter nivalium aquarum porum, argenti vivi minera imprægnatarum. Vide Joann. Lang. Epist. Med. l. 1. Epist. 43. Quando in Ventriculo tumor oboritur, vocatur *Hernia ventriculi*, ut apud Hildan. Tom. 1. p. 539. In Umbilico, si animadvertitur, appellatur ὀμφαλοκήλη, Hernia umbilicalis, Nabel-Bruch / quæ mulieribus ventricosus, dum adhuc æterum gestant, aut dum pariunt, frequens est. Miræ magnitudinis talis Herniæ annotavit exemplum Ielix. Plater. l. 3. Obs. p. m. 759. Rursus pro ratione materiæ contentæ est vel ὑδρομφολε, quæ hydropicis familiaris. Vide Hildan. cent. 1. Obs. 47. vel Pnevmatomphalos, vel denique Hematomphalos, qualem vide Coiter. l. obs. Anatom. & Chirurg.

Chirurg. in virgine quadam 35. annorum mortua secta. In In-
 guinibus, si tumor apparet, nominatur, vel *βυβωνοκήλη*, Hernia
 inguinalis *Leisten-Bruch*, *Schlier-Bruch* / vel Bubo simplex,
 qualem describit *Timeus Guldentlee. l. 6. de morb. part. extern.*
cas. 5. vel simpliciter glandularum tumor, die *Wachstuelen*,
 qui pueris sæpius accidunt, vel Bubo gallicus, ein *Schlier*. Hinc
 pessime *Barbitonfor* ille apud *Marchet. in obs. Chirurg. 55.* in ho-
 mine tenuioris fortunæ *Bubonocelen*, venereum bubonem
 credens, sectione annuente ægro curare volebat, qua perpe-
 trata, protuberantibus fæcibus in lipothymam incidit æger,
 quem tamen brevi temporis spatio *Marchett.* restituit. De-
 nique non raro verus testiculus in inguine latet naturali-
 ter ad certum usque tempus, Herniæque imminentis metum
 incutit. Non ita pridem (*inquit Doctiss. Riolan. de morb. intest.*
p. m. 270.) vidi testiculum, quem natura à prima constitutio-
 ne in inguine collocarat, cujus descensum procuravimus, ca-
 loplasmate, semicupio emolliente. Confirmat hoc etiam
Kerckering. spicileg. anatom. obs. 13. exemplo cujusdam gemmarum
 politoris filii. Strolide igitur *Circumforanii* & *Ciniflones*, item
 medicastræ *Vetulæ*, tales minime defectuosos castrationi sub-
 jiciunt, vel medicamentis repellentibus aut ligaturis dolori-
 ficis frustra fatigant, tanquam Hernia incompleta laboran-
 tes: *Exempla vide apud Malach. Geiger. Kelegraph. cap. 3. &c.*
 Quod autem præter processuum peritonæi tunicas etiam ob-
 liquorum musculorum abdominis *ἀπονευρώσεις* lædantur, cla-
 re demonstrat. *Galen. l. πρὸς τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων. c. 16.*

CAPUT. III.

Causas Ὀυροκήλης producit.

CUM Causarum cognitio Medico summe necessaria sit, ut
 satis hoc demonstrat elegantissimus. *Fernel. l. 1. c. 11. patho-*
log. &c. etiam nos ordine in Civitate Medica recepto, eas nunc
 proponemus. Sunt autem *Cause* duplices, *Internæ* nimirum
 vel *Externæ*; quæ rursus vel *Necessario*, vel *non necessario* nos alte-
 rantes. *Illa* similiter duplices, vel *Remota*, vel *Proximæ*, *Externæ*
 tum

57
tum Necessario, tum non Necessario nos alterantes sunt omnia ea, quæ-
cumque in sæpius dictorum processuum peritonæi & nervo-
sarum abdominis obliquorum musculorum appendicum dis-
ruptionem aut relaxationem ita conspirant, ut levi deinceps
accedente causa disruptio illa aut vel laxatio facillime infera-
tur, & sic statim intestini, omenti, vel utriusque simul descen-
sus in Scrotum insequitur, & immediate ὀρχοκῆλην efficiant. Ad
horum classem ab Autoribus referuntur percussio, lapsus ab
alto, equitatio durior, hastiludium, saltus phantasticus, diu-
turnum natandi exercitium adversus flumen, gravioris one-
ris gestatio aut subita elevatio, ploratus nimius infantulo-
rum, crurum divaricatio, retentio anhelitus, exercitia vio-
lenta, balneorum usus frequens uti in nephriticis, quibus bal-
nea aut infusus ex anodynis & emollientibus parantur, quæ
peritonæum mire lubricant. Vid. *Hildan. cent. 6. Obs. 69.* vene-
ris nimium exercitium maxime super repletionem, vita seden-
taria, quæ varios humores frigidos cumulat, frigidumque
temperamentum producit: potus item cerevisiæ nondum
defœcata, austrina aëris constitutio, tubarum inflatio, vox
stentorea, unde natum illud πολυβύλλητον, tubicines atque
cantores vel phthificos, vel cæcos, vel herniosos fieri. Ster-
nutatio etiam magna præprimis in compulentis, item fructus
ἀράλοι. Symholum suum huc conferunt. *Causa Interna Remota*
sunt viscerum dyscrasia aut nativa imbecillitas, mollities &
teneritas peritonæi & inguinum: hinc pueri, si interdum, ni-
mis quam par est flent, aut spiritum aliquo modo contineant,
protinus herniosi fiunt, & deinceps intestina delabentia, aut
flatus interclusi vix sanabiles hernias pariunt. Innatæ hu-
midioris complexionis exemplum adducit *Hieron. Capivacc.*
Consil. 38. de Illustri Barone. Hoc etiam præstant omenti ma-
gnitudo aut longitudo, vel etiam alii morbi prægressi, ut
tussis ferina, vomitus violentus in quadratis, cruciatus colici
apud *Barthol. Cent. 6. Hist. 70.* diarrhœa: apud *Salmuth. cent. 1. obs. 30.*
excretio dura humoris pituitosi, crassi & visceridi ut in studio-
so illo apud *Fabric. Hildan. cent. 6. obs. 69. &c.* *Causa interna Pro-*
xima ὀρχοκῆλης est ipsa Ruptio aut Relaxatio processum peritonæi,
aut musculorum abdominis ἀπενευρώσεων. Quo vero magis
appa-

12
appareat, quomodo dictarum partium læsio fieri possit, quædam ex Anatomicis hic inferenda sunt. Circumtenditur intestinis omnibus *Peritonæum*, ἀπὸ τῆς περιτείνουσας dictum, cui, veluti sacco, omnia abdominis viscera includuntur. Est membrana duplicata, mollis quidem & tenuis, attamen densa ac valida, ad sustinendum pondus incumbentium sibi in erecto homine viscerum, sæpius etiam supra mensuram distentorum. *Processus* habet binos oblongos, tanquam fistulas vel canales laxiores, in viris descendentes in scrotum per foramina tendinum musculorum obliquorum & transversorum, in quibus productionibus, vel didymis, uti vocarunt Veteres, vasa seminaria descendunt & recurrunt, atque prope testes *processus* hi magis explicant, fiuntque testium tunicae. Hujus *exterior* tunica si dilatatur, & *interior* (quæ priori arctissimè adhæret, nisi juxta os pubis, ubi se jungitur) rumpitur, *Oscheocele* fit, prout intestinum, vel omentum, vel utrumque illabitur. Ἀπὸ τῶν ὀβλίκων & τῶν ὑπεροβλικῶν musculorum, sunt extremitates excarnes eorundem, incipientes ad lineam illam, quam *Spigelius* *Lineam semilunarem* appellat. Has musculorum extremitates in viris utrinque peritonæi *processus* ad testes excurrentes, in mulieribus vero uteri ligamenta vermiformia, transeunt, eoque transitu nimis dilato, aut rupto, (uti superius indicatum) si omentum vel intestina in scrotum excidant, affectum nostrum generant. Pervadit autem *Processus* tendines non directe, sed alternate, ita, ut incipiat à tendine oblique descendente versus spinam anticam ossis Ilium, deinde digiti distantia perforatur tendo obliqui ascendente, postea juxta inguen percutitur tendo transversi. Ita autem perforati sunt tendines ne præcipiti lapsu rueret intestinum aut omentum in scrotum: sunt enim prius effringenda hæc foramina vel dilatanda. *Ruptionem* ceu Ὀρχοκίλην *Causam* proximam non admittit. Doctissimus aliàs & Experientissimus Chirurgus Fabric. Hildan. Epist. ad Doring. si ait, *disrumpitur peritonæum*, id ut circa foramina abdominis fiat, (quæ tamen productiones potius dicendæ) necesse est: alioquin nunquam neque omentum neque intestina in scrotum descenderent: at rupto ea in parte peritonæo, frustra fieret in sectione Herniarum

rum

rum ligatura atque constrictio vaginæ, simul & abscissio testiculi: peritonæum enim cum sit corpus membranosum, nonne disrupto illo partes disruptas ita retrahi ut amplius conjugi & ligari minime possint, existimes? Deinde peritonæum dilatari, non autem disrumpi Autopsia Medica fidem facit. Aliquoties enim in Hernosis post obitum præcipue in sene (de quo Obs. 65. Cent. 2.) qui insigni Hernia intestinali per multos annos laboraverat, ea qua fieri potuit diligentia locum affectum perlustravi, nunquam tamen quicquam aliud præter dilationem peritonæi observare & reperire potui. Verum huic Hildani objectioni respondemus distinguendo inter processus peritonæi interioris tunicæ disrptionem, & exterioris relaxationem. In omni *Ἐρεοκήλη* interior tunica dicti processus necessario disrumpitur, exteriori duntaxat relaxata: hinc Hieron. Capivacc. Prax. Consil. 49. scribit: quare nunquam fit epiptocèle, aut enterocèle, nisi disrupto peritonæo è regione foraminis, per quod vasa sub ipso viam sibi acquirunt in scrotum. Vid. etiam Experientissimus Paul. Barbett. cap. 7. Chirurg. p. m. 27. Neque absurdum est, hîc idem fieri posse, quod in *Anverismate*. Neque enim *ἀνεύροισμα* fit utraque arteriæ tunica rupta, sed interna saltem patente, externa vero dilatata. Deinde Hildani Autopsiæ opponimus Autopsiam Frideric. Hoffmanni Meth. Med. l. 2. c. 2. qui ibidem de Christophoro Heidenio Hernioso mortuo refert, quod in corpore ipsius ad inspectionem aperto observaverit prolapsum intestini ilei intorti in scrotum, cum dilatatione externæ tunicæ peritonæi & internæ ruptæ & dilaceratæ. Utique aliquid ponderis haberent rationes Hildani si in *Ἐρεοκήλη* processus peritonæi externa tunica simul disrumperetur, aut etiam tunicæ, ubi testiculum involvunt, dilacerarentur, quod quandoque fieri posse non negamus.

CAPUT IV.

De *Ἐρεοκήλης* Differentiis.

PRæcipuæ Differentiæ nostri affectus desumuntur. I. à quantitate continua seu magnitudine, juxta quam *Ἐρεοκήλη* est vel monstrosæ magnitudinis, ut illa apud Schenck. l. 4. obs. fol. 597.

B

item

item *Jacob. à Meekren. append. obs. Chirurg. c. 5.* Plane simili exem-
 plo præterito anno bibliopæcus quidam in Nosocomio nostro
 periit, qui ὄχεοκίλην modii magnitudinem referentem inter-
 que crura propendentem, paucis ante obitum horis Lithoto-
 mo ibidem monstravit: Vel accedit ad magnitudinem capi-
 tis virilis: Vel ovi columbini, ut illa in *Colleg. N. C. ann. 4. obs.*
60. descripta: Vel tam parva est, ut vix cognoscatur etiam si
 artificiosa conjectura instituat. II. à *quantitate discreta seu*
multitudine, cujus ratione alia est simplex, alia duplex,
 quæ nautis frequens. III. à *causis*: hinc alia agnoscit cau-
 sas violentas externas, alia vero internas. IV. à *subjecto*:
 alia consistit in illa cavitate præternaturali, quæ ab omenti,
 vel intestinorum, validiori appulsu efformatur inter tunicam
 ἐλυτροειδῆ & ἐρυθρωειδῆ, pro ratione contentorum: alia occupat
 cavitatem. p. n. tunicæ ἐλυτροειδέου & δαρτέ. V. à *duratione*:
 nam alia est inveterata, ut Hernia illa vicennalis solo ponde-
 re molesta, ex decubitu Ileii & Epiploii in scrotum apud *Theoph.*
Bonet. Anatom. Pract. l. 13. sect. 29. obs. 13. alia recens. VI. *ab ad-*
junctis: alia enim existit cum hydrope: Vid. *Petr. Forest. l. 29.*
obs. 44. alia cum vertigine & morbo gallico, ut apud *Faventin.*
conf. 28. alia cum omphalocèle, hydrocèle & sarcocèle: alia
 cum omenti, intestinorum, ut & vicinarum partium gangræ-
 na. VII. à *peculiaris quadam proprietate*, juxta quam familiæ cui-
 dam familiaris est, quemadmodum Hernia illa *Gentilina* apud
Ballon. Epidem. p. 242.

CAPUT V.

De Signis Diagnosticis.

COgnoscitur ὄχεοκίλη ex præsentia tumoris, item disten-
 sione processuum peritonæi, doloris exasperatione ad Lu-
 næ mutationes, intestinorum vel omenti relapsu ad abdomen
 ægro resupinato & quidem cum murmure. Tumor nunc major
 nunc minor apparet, imò aliquando profus evanescit, sed
 minima corporis motione revertitur; & quamvis omentum
 aut intestina protuberent, attamen digitis absque dolore in
 priorem sedem reducuntur, nisi fæces aut flatus impediunt,
 quæ

quæ Herniæ dolorem augent, & subverso stomacho vomitum biliosum excitant. Intestinum delapsum aut stercora inclusa digitis interdum sentiuntur: tumor clamore, satietate, vel pondere, crescit, frigore contrahitur; scrotum est rotundum tactu lene, & si comprimitur, ad inguen revertitur, demissumque iterum cum quodam murmure devolvitur. *Aruptione*, malum si originem traxerit, intestina subito in scrotum descenderunt, & plerumque causa aliqua præcessit externa: Sin verò à *relaxatione*, intestina aut omentum, sensim & sensim ad scroti fundum pervenerunt. Quando ex *intestinatorum decubitu* Procidencia orta est, tum tumor non perpetuus erit, doloris aderit vehementia cum fæcum iuterclusione: quando vero *omentum* prolapsum malum hoc intulit, minor moles apparebit, percussus tumor sonitum non edet, minor quoque moles aderit. Quia vero aliis adhuc tumoribus p. n. cavitates præternaturales Herniæ nostræ occupari solitæ obnoxia sint, non superfluum erit, *Signa Diagnostica* jam recensere. *Differt* itaque ὄρχοκήλη à Σαρκοκήλη *Fleisch-Bruch*, *Fleisch-Carnöffel*. I. *Ratione causæ efficientis*, quæ in Sarcole est sanguis purior, ad testes & scrotum affluens, sensimque ex membranis vasorum exstillans, qui postea à natura nunquam otiosa ne putrescat, in substantiam carni similem mutatur. II. *Ratione formæ subsistendi*: Sarcocèle namque est tumor durus, gravis & obscurus, qui longiori tempore pedetentim increvit, sine inguinis tumore affligente: plerumque cernitur in testiculo dextro, quod natura sanguinem per venam ejus feminalem à cava ortam commodissime ad testes depellat. III. *Modo curationis*, qui instituitur per. V. S. lienis deobstructiones, massæ sanguineæ depurationem &c. quæ omnia longe aliter se habere in ὄρχοκήλη partim ex superioribus constat, partim ex sequentibus apparebit. *Discriminatur* etiam affectus noster ab ὕδροκήλη *Wasser-Bruch* / *Wasser-Carnöffel* / quod in hâc tumor perpetuus sit, nec impulsus ad abdominis interiora redeat: præterea tumor mollior existit, pulsatus resonat, pondere levis, & appposito lumine perspicuus. *Distat* etiam à κίρσοκήλη, Hernia varicosa, Germanis *Ader-Bruch* / vel die knöblichen Kramppf. *Aderu* / visu & tactu. *Visu*, quia ὄρχου si extenditur, lividum

apparet: *Tactu*, quia venæ sunt turgidæ & capreoliorum more intortæ & conglomeratæ. *Differt* & à *Spermatocèle* in hoc, quod vasorum seminalium in scrotum delapsus, item eorundem tumor, dolor & durities observetur: Vidit enim *Hildanus* Bresbyterum quendam, cui vasa spermatica veluti in lapidem induruerant. Rursus *distat* à *Pneumatocèle* *Wind, Bruch*, tumore scroti tensivo, qui tamen non gravat, & flatus, si scrotum manibus prematur deprehenditur, deque loco in locum movetur. *Differt* deniq; ab *Hydrocèle* seu *Hernia humoralis* (quam alii ad apostemata scroti, vel testiculorum rectius revocandam censent) tactu, rubedine, pulsatione, inflammatione & doloris incremento: tales enim tumores in scroto sæpe observantur, maximè in solutionibus morborum Chronicorum: hinc *Forest. lib. 27. Obs. 27.* de viro quodam nobili scribit, quod, cum ex febre diu decubisset ad hecticam declinante, cumque mense Octobri à se curatus fuisset, sub finem mensis Novembris iterum in febrem incidit, & postea in *Hernia humoralis*: Vid. & *River, in obs. 3. Bened. Sylvat. cent. 3. conf. 77. Bartholin. cent. Hist. anat. 64. &c.*

CAPUT VI

De Signis Prognosticis.

ANtequam ad ipsam Curationem pedem nostrum promoveamus *Prognostica* quædam in medium proferemus, memores moniti *Coi nostri* quod in *Prenot. sect. 1. §. 6.* habet: τὴν δὲ θεωρεῖν ἀριστὰ ἀνὰ ποιεῖσθαι προεὶδὼς τὰ ἐσόμενα ἐκ τῶν παρόντων. Curatur autem ὀρθοκῆλη vel facile, vel difficulter: vel nullo prorsus modo. Facile medelam suscipit Procidentia puerorum, quia ipsorum humidum radicale adhuc inexhaustum, nec humores tanta acrimonia scateant, ut glutinationem impedire possint. Facile etiam sanantur Herniæ puerorum ex relaxatione à superflua corporis humiditate, quia paulatim peritonæi processus resiccantur, aucto calore. Præterea bene sperare licet de Procidentia recenti, si sponte, vel levi manuum compressione, intestina vel omentum in abdomen ducan.

ducantur, ipsa natura in subsidium & vicariam operam quotidie succrescente. Facile item curatur Epiplocele, quia induratis fœcibus omentum non potest impleri quemadmodum intestina, neque etiam ita intorqueri. *Difficulus* Curationem admittunt Herniæ inveteratæ in ætate provectiori constitutis, (senibus) in quibus omnes alii morbi graves & fere incurabiles sunt, propter caloris nativi & humidi radicalis diminutionem. Hinc cura perfecta non est tentanda, quantum omnino fieri non posse arbitramur cum *Hildano*, quia membrana illa tenuis & nervosa obsecitatem naturalem non ita facile reuniri possit; ideoque Cura palliativa (ut in foro Medico loquimur) hoc est, quomodo præcavendum, ne malum ingravescat, sicque graviora symptomata insequantur, exercenda est. *Difficulus* sanatur *Ἐρεκτική* Castratione. *Castratores* enim dum timet, ne Curatione absoluta superstes sit Relaxatio, quam vocant *Ober-Bruch* / violento tractu peritonæi processum à partibus quibus adhæret, divellunt, unaque nervum à sexta conjugatione, qui ad testem pergit, eandemque vim vasis spermaticis inferunt, quibus ex rebus dolor excitatur ingens, convulsio, hæmorrhagia, inflammatio, putredo, ac denique mors ipsa: *Difficulus* Curatur quæ in sinistro latere exorta est, tum quod ibi colon convolutum desinit in rectum, tum quod multa intestina tenuia incumbunt, quæ si procumberent, facile intorquerentur, & convolutum accelerarent. *Nullo prorsus modo* sanantur *Ἐρεκτικαί*, quibus graviora supervenerunt symptomata, qualia sunt cibi fastidia, singultus, singultuosæ febres, fæcum vomitus, partium inferiorum gangrænæ, virium dejectio: Etsi enim Herniotomi tunc rectissime secuerint, postridie tamen æger certissime morietur, sicuti passim talia exempla ab Autoribus observata inveniuntur. Hernia scroti cum pertinaci intestinorum obstructione semper est lethalis. Quando excrescentia aliqua carnosæ, seu potius carnositas fungosæ, supra os pubis in meatus initio intestinum circa meatum involvens, membranisque vicinis firmiter adhærens, ruptoque peritonæo, sanguinis aliorumque humorum affluxu increscens deprehenditur, malum est incurabile; quia intestina minime reponi

B 3

possunt,

possunt, uti notavit Abel. Rosc. Epist. ad Hildan. cent. 6. obs. 70. Quando ὀγκώλη in scroti fundo multum pinguedinis adnascitur, & intestinum vaginali tunicae plurimarum fibrarum inter-ventu firmiter annectit, semper incurabilis deprehenditur. Vid. Regner. de Graaf. lib. de viror. organis. p. 20. Herniæ Scroti in quibus intestina vi reponenda, incurabiles existunt, teste Schellast. Hollerij. c. 62. p. 629. quando ita scribit: *Experientia me docuit, paulo post mori, quibus intestina reponuntur vi.* Quando intestina reposita in Herniosis loco naturali manere nolunt, adhibito etiam subligaculo, signum est lethale. Confer. Colleg. N. C. ann. 8. p. 71. obs. 43. &c. Quemadmodum vero in natura monstra fiunt, ita etiam in nostro hoc affectu laborantibus accidit, ut quandoque præter omnem expectationem solius Dei, humanæ vitæ authoris & propagatoris beneficio reconvalescant, quamvis omnia lethalia signa adsint, fiatque illud, quod apud Virgilium Japis Æneid. XII. de auxilio Dei exclamavit:

*Non hæc humanis opibus, non arte magistra
Proveniunt, neque te Ænea mea dextra servat,
Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.*

Tale exemplum volunt esse illud Andreæ Ruct Gottlaviensis. Medici Colleg. N. C. an. 4. p. 67. obs. 79. &c.

CAPUT VII.

De Methodo Medendi.

Affectus nostri Curatio instituitur juxta indicationes, quæ à tribus *Indicantibus* desumuntur, nimirum à *Morbo*, qui est *Indicans Curatorium*: à *Causa morbifica*, quæ *Indicans Præservatorium*: à *Virtute*, quæ *Indicantis Vitalis* nomine venit. Morbus est ipse tumor p. n. à partium decubitu in locum alienum, sui *θεράπειαν* requirens, eò quod corpori dispositionem, qua ex natura decreto carere debet, inducat. Causa morbifica est ruptio, vel relaxatio processus peritonæi, ut & obliquorum & transversorum abdominis musculorum ἀπονεύρωσις, sui *προφύλαξιν* postulans. Virtus, sive vires ægrotantis, sui conservationem, & si deperditæ fuerint, restaurationem exoptant.

4
exoptant. Absolvitur itaque nostri affectus Curatio intesti-
norum vel omenti in pristinum locum repositione; reposito-
rum intra abdomen conservatione: vel Sectione, si nulla alia
ratione possit tolli, quorum omnium materia ex Fonte Chi-
rurgico, Pharmaceutico & Diætetico desumitur.

CAPUT IIX.

De Remediis ex Fonte Chirurgico petitis.

PRimum locum *Chirurgia* habet quæ varias mirasque præ-
stat operas, quarum primaria hoc in loco est omenti vel in-
testini dislocati *Repositio*, quæ hoc modo instituitur. Resu-
pinatur æger scamno pedibus in altum elevatis & parum di-
latatis, coxis superiori loco positis, quo contingit sæpius ut
partes prolapsæ ad pristinam sedem sua sponte redeant, hoc
vero si non succedat, leniter digitis aut ambabus manibus
sensim ad natale solum urgeto, manibus prius oleo vel butyro
non salito inunctis, præmisso tamen clystere. Quo vero ma-
gis cito, tuto & indolenter, hæc *Repositio* fiat, omnia viten-
tur flatulenta, & si flatus lapsum intestinum jam distendunt,
(quos tumor levis, transparens, digiti percussu sonans, ut
Tympanites ostendit) dissipentur fotu ex decocto carminati-
vo cum spongia, vel etiam clysteribus carminativis. Neque
enim verendum est, clysmata facile in scrotum descendere &
augere malum. Intestinum enim per tunicæ vaginalis fora-
men elapsum lubricum reddunt, & flatus, quibus *Herniosi*
abundant, educunt, quæ omnia in ὄρχοκλήη summopere de-
siderantur. Quod si vero accidat ut ileum intestinum, vel
quid aliud procidat & descendat in scrotum, & mora ibidem
ac induratis fæcibus ita distendatur, ut difficulter reduci pos-
sit, clyster acrior erit conficiendus: vel ex usu erit, quod in
istâ necessitate subinde utile factum ab Autoribus, ut ex ster-
core ovillo, dulci lacte incocto fotus adhibeatur, tum etiam
idem cataplasmatibus in modum apponatur, reitereturque, ut
postea blandis manibus contrectatum reducatur. Utiliter
quo-

quoque balnea emollientia applicantur, quo natura irritata id, quod clysmatibus emollitum est, facilius excludat. Ore præterea assumantur quæ alvum lubricam reddunt, uti brodiola carniū, pinguia Jura, butyrum, vel decoctum prunorum &c. Si vero hæc omnia frustra tententur, ut ne sic quidem intestina restitui possint, nonnulli Autoritate *Paræi* suffulti, sectionem suadent, & cultello ductū illum, per quem intestina elapsa sunt, dilatant, ut commodius postea reponi possint. Verum enimvero operatio ista frustranea & periculi plena est, quia in tali diuturna oppilatione elapsa in scrotum, inflammatione, gangræna, aut putredine jamjam corrupta sunt, quæ omnem restitutionem respuunt; vel etiam quia intestina infarcta cultro incisorio velocissime occurrunt, & simul læduntur, quæ non facile agglutinantur deinceps. Porrigit deinde *Chirurgia* intestini aut omenti repositi *Conservationem* per *Perizomata*, *Decocta*, ex siccantibus consolidantibus & adstringentibus parata, *Unguenta* & *Emplastra*, *Cerata* & alia. Conficiuntur autem *Perizomata*, aliàs *Bracheria*, *Bruch*, *Gebänder* / modo ex ferreo scuto, modo excorio, quæ molliorilineo vel gossipio infarciuntur, ut tumori Hernioso imposita, eum premendo intropellant, illicque subsistentia illius recursum impediunt. Profecto si ligatura hæc, maxime vero in ætate puerili legitimo tempore observatur, sola Hernias consolidare valet, quippe tunc temporis habent vim restaurativam vigentem, & in eis non difficulter fit talis consolidatio. Vid. *Forest. p. m. 610*: Quamvis enim medicamenta ad Rupturas ab Autoribus valde commendata, usu & Experientia approbata, per se bona sint, magnumque in Herniarum curationibus usum præstent, tamen cum exiguo fructu applicantur, non adhibita decente ligatura, in qua cardinem totius Curationis consistere arbitramur cum *Monarde*, qui testatur quendam *Cordubensem* sola quadam ligatura artificiosa nullis adhibitis braccis, nullis medicamentis, omnes Hernias felicissime percurasse. Et talis quidem ligatura erat etiam illius *Chirurgi*, cujus opera *Quercetanus* in Ramicum Curatione utebatur, & quicumque Herniosus ea rite deligatus erat, violentissima quæque exercitia, tum equestria, tum athletica absque omni

que omni periculo subire posset, prout hoc etiam sæpius in
personis Illustribus alii viderunt. Hinc etiam *Regner. de Graaf.*
de organ. vjror. p. 7. de usu Perizomatium scribit: quod nimi-
rum eorum in inventio testiculorum extirpationem adeo fami-
liarem ita aboleverit, ut nunc vix aliquem reperias qui solum
panem hominum castratione lucretur, quæ tamen in univer-
sum vera non sunt, norunt enim exercitati Herniotomi satis
inde oculis suis prospicere. Decocta, Unguenta adstringen-
tia, ut & Emplastra, capite 9. describuntur. Verum quia ne
hæc quidem ægrum semper possunt restituere, in memoriam
revocandum est axioma illud Medicum, quod *Hippocrates sect.*
8. spur. aph. 6. habet: ὅσα φάρμακα ἐκ ἰῆται, σίδηρος ἰῆται, ὅσα σί-
δηρος ἐκ ἰῆται, πῦρ ἰῆται, ὅσα δὲ πῦρ ἐκ ἰῆται, ταῦτα χρὴ νομίζειν
ἀνίατα. Subministrat itaque ultimo Chirurgia Κηλολοῦσαν, Medi-
camenta Caustica, & Aureum Punctum. Ante Κηλολοῦσαν corpus ægro-
tantis bene est repurgandum, & si morbo aliquo prius labora-
verit, virium restauratio expectanda, ut ægrotus morbo par-
esse possit; deinde clara die maxime vernali sectio instituitur,
quamvis necessitas lege careat, interim tamen juxta *Cels. l. 5.*
c. 26. oportunissimum curationi tempus vernum est, aut certe neque fer-
vens, neque frigidum. Siquidem vulnera & nimius calor, & nimium
frigus infestant, maxime tamen horum varietas, ideoque perniciosissi-
mus autumnus est. Castratio (imploratio prius Numine Divino,
quia res periculi plena) plerumque ita instituitur. Colloca-
tur æger supinus ita in scamno, vinculisque constringi-
tur, aut adstantium manibus (uti in puerulis) immobiliter
detinetur, ut caput declivius sit reliquo corpore, de-
inde si intestina adhuc Scrotum occupent reponuntur,
tumorque omnis premendo abigitur; postmodum Opera-
tor ministro imperat, ut cutim in inguine juxta illius la-
titudinem apprehendat, quam novacula, aut cultello fal-
ciformi secundum longitudinem incidit eousque quo in-
indicem & medium immittere possit, quibus processum parti-
bus vicinis annexum separat, separatam cum testiculo & va-
sis seminalibus per vulnus inflictum extrahit, extractum ve-
ro juxta processus principium, præfixo Retenaculo (Bor-
schlag)

(schlag) ne intestina reposita aut omentum relabantur, vinculo forti ex filo cannabino arctissime ligat, & si Procidencia effatu digna fuerit, supra vinculum processum confuit, & postea infra ligaturam fornice abscindit, relictis vinculi extremitatibus extra corpus propendentibus, quæ ut plurimum undecimo vel decimo tertio die sponte decidunt: In vulnus inguinis immittit turundam ex albumine ovi bene conquassato, bolo armeno, stuppa cannabina, sanguine dracon: aceto, oleo rosato &c. ne hæmorrhagia sanguinis ex læsione venarum & arteriarum, aut inflammatio accedat, deinde ut in reliquis vulneribus procedit cum vulneris consolidatione, in qua sequentia observat. I. Primis diebus applicat *Suppurantia ex vitell. ovor. farin. tritic. lin. fœnugræc. croc. thur. gumm. ammoniac. bdell. terebinth. Ol. camomelin. lil. alb. &c.* II. Imponit *Detergentia ex mell. rosat. colat. resin. terebinth. farin. hord. tritic. thur. myrrh.* Notandum vero est *Digestiva & Digerentia* simul misceri posse, ita tamen ut illa in principio, hæc in fine præpolleant. *Digestivis* tamen diu utitur donec pus generatum conspicit laudabile. III. adhibet *Sarcotica ex Radic. symphyt. aristoloch. terebinth. thur. mastich. sarcocoll. myrrh. colophon. resin. pin. laric. Ol. hyperic. oliv. Farin. fœnigr. lupin. orob. fabar. Emplastr. de grat. Dei. divin. Fernel. de minio Vigor. Cerat. de beton.* IV. admovet *Epulotica aliàs sigillativa ex Radic. bistort. pentaphyll. aristoloch. rotund. symphyt. Herb. nummular. plantag. perfoliat. Flor. ros. balaustior. Cortic. grantor. calic. gland. test. ovor. Corall. Unguent. de lytharg. tut. pomphol. rubr. desiccativ. Fernel. de ceruss. Emplastr. diapalm. gryf. gumm. elem. sacch. satur. &c.* Permulti reperiuntur, qui *Κηλοτομήαν* ex præsidiorum Chirurgicorum numero excludendam censent, has præcipue ob rationes: quia incisione plures moriantur quam curentur: quod sit nimis crudelis, imo maxime turpis, dum marem effeminet & generandi facultate privet: quia aliquando supervenit spasmus & convulsio, aliquando febris, subinde & fluxus sanguinis. Verum errant. Pro salute enim humana, qua nihil est charius vel jucundius, & redimenda vita nulla non remediorum gerera, vel etiam cum periculo tentanda, aggredienda & perficienda, ut prudenter persæpe exclamavit Galen, *Meth. Med.*

L. 10. c. 10. ubi (inquit) unica salutis via est , ea licet cum periculo pe-
riclitari , quam agrum omni spe adempta , certo perire sinere. Sic & Cel-
sus. l. 2. c. 10. scribit, satius esse anceps experiri remedium quam nullum,
ubi res ad desperationem inclinat: dubiam quippe spem, certa despera-
tione potiore esse. Verum quidem optimam semper curandi
rationem Medicum eligere debere. Optimam autem censet
Galen. l. 14. meth. med. c. 13. quæ fit βεγχέως, cito, ἀσφαλάως tuto,
καὶ ἡδέως, ἢ ἀλύπως jucunde aut sine molestia. Ast quia quædam
sunt operationes medicinales & chirurgicæ, quæ cito Tuto
& Jucundè peragi nequeunt, & tamen necessariæ sunt, ut
morbus auferatur, licet eas exercere, nam juxta Hippocrat. sect. 1.
aphor. 6. ἐστὶ δὲ τὰ ἕχματα νοσήματα, αἶ ἕχματα θεράπεια ἐστὶ ἀκρίβειαν
κρίτισαι. Certum vero simul est per multas hujusmodi ope-
rationes ægros ab orco quasi in lucem revocari, quibus aliàs
moriendum esset, quod quidem de Terebratione in vulneri-
bus capitis, de Laringotomia in angina, de Paracentesi in
hydrope, de Κυστοτομία in calculo vesicali, de Extractione fœ-
tus ex utero materno, quomodo fœtum mortuum eumque
prægrandem se extraxisse refert Cosinus Viaradel Galliarum Regi-
næ Chtrurgus in suis de partu Observ. c. 4. de membrorum ampu-
tatione in sphacelo, & plurimis adhuc aliis exemplis probari
posset. Præterea falsissimum est, illos steriles esse, Experien-
tia namque longe aliter de iis testatur. Constat enim salaces
nonnunquam virgines, aut viduas cum talibus coivisse ex hac
opinionè, illos tamen steriles esse, quarum deinceps vanam
persuasionem fœcunda proles satis refellit: Insuper nonne
ideo Divinus Opifex binos efformavit testiculos, ut in muneris
quod obeunt necessitate alter in alterius languentis aut defi-
cientis, suppetias veniret. Raro siquidem unus tantum re-
peritur, ut in Sylla & Cotta, teste Ariano: rarius tres quemad-
modum in Agathocle Sicilia Tyranno: item Francisco Philelpho,
qui olim τεῖοςχης vocabatur. Vid. Fuchs. Instit. Anat. l. 4. p. 66. Et
talis (inquit) Petr. Laurenberg. Anat. p. 276. Patrum nostrorum me-
moriam Bergomi Italia oppido fuit illustris familia Coleorum commenda-
ta genitali hoc privilegio, quod exinde nemo prodierit masculus nisi
τεῖοςχης. Distinguiamus etiam inter Castratos quibus unus sal-
tem

tem testiculus exemptus est, & inter Eunuchos sive Spadones, qui omnem coleatum suppellectilem perdidere, & lectulis in Gynaecio apponuntur, tanquam custodes & ministri ad observandam foeminarum pudicitiam. Priores adhuc satis foecundi sunt: posteriores vero contra; hinc etiam magna mutatio fit in temperamento, in corporis mole, in voce, in colore & ornatu; quamvis hodierni Turcae ne his quidem fidant, proinde iis demetant una cum coleis integram hastam. Potest aliquo modo illorum assertio vera esse, si loquantur de Castratis in senili aetate, quia alias sunt frigidi & sicci, seminisque paucitate & frigiditate laborantes. Curatio Ὀρχοκλήσις per medicamenta *Causfica* (per quae Pyrotica quarti generis intelligunt, Cauteria nempe Potantialia, nam actuali cauterio non amplius utimur, quae calore suo excedente cutim aperiunt, eamque in varios usus altissime penetrant) hoc modo perficitur. Cauterium potentiale paulò supra testiculi regionem lateris rupti, ubi peritonæi processus saccum subit, collocandum, eâ quantitate, ut semi digiti longitudine & amplitudine cutem mortificando, escharam inurat, quâ mox discissâ, aliud cauterium imponendum, donec cute integrè ablatâ pinguedo appareat, quae forcipe discindenda eousque, ut processus vasa seminaria deferens pateat. Quae dum biduo peragantur, vasa illa digitis à processu artificiosè separando, & acu curvatâ filum subducendum, processusque leviter stringendus, quibus nullus planè dolor infertur. Filum postmodum successu temporis cum sponte elabatur, ad motis unguentis narcoticis caro calli instar sensim illic producenda, quae eo facilius huic processui, cum tunica illa erythrois, rubra, carnosa, musculosaque sit, accrescet, & sic premendo ac opplendo locum deperditæ substantiæ, viam prolapsuris visceribus occludet, sicque cura integrè & feliciter citra castrationem absolvetur. Sed hac curandi methodo multi circulatores incautos evirant, dum vasa seminalia simul cum productione pyrotico identidem repetito adurunt. Cavendum igitur ne partes vicinæ depascentur, muniendas esse *Emplastro* quopiam, e.g. *de sperm. ran. aut de Cicuta &c.* Prospiciendum

quæ etiam arteriis, quæ in hac parte coeunt, manetque ma-
joribus clausulis, uti loquitur *Tagault. Chirurg. Instit. c. 6. de Ma-*
ter. Chirurg. quia hæmorrhagiæ inde ortæ non ita facile suppri-
muntur. Certe Castratio Pyrotico longe tutior instituitur à
peritis Chirurgis: Pyrotico enim adhibito facile testi super-
venit inflammatio vel convulsio quæ ægrotum è medio tol-
lunt, juxta *Hippocratem nostrum in Prognost. ἐπιχειρῶν καὶ ἀίδοισι ἀνε-*
σπασμένα, θανάσιμα. Curatio affectus nostri per *Aureum pun-*
ctum ita fit: Chirurgus facit incisionem supra os pubis in
quam specillum sive cannulam immittit, illudque sub perito-
næi processu secundum ipsius longitudinem impellit, atque
surrigendo à vicinis fibrosis & nervosis corporibus quibus ad-
hærescit divellit, mox & vasa spermatica cum cremastere te-
sticuli musculo abstrahit, quibus perfectis ipsum processum
seorsim abducit, ejusque quantum laxius est, exiguis & laxis
forcipibus, foraminibus in medio perviis comprehendit, at-
que acu quinque vel sex fila ducente transfadigit quam proxi-
me vasa spermatica & cremasterem musculum. Sed & iterum
ducenda erit acus in ejus quod ex processu restat medium,
una comprehensis vulneris labris: tum arcto nodo filum con-
stringendum & sectione tantum ejus relinquendum quantum
fatis sit, ut extrorsum è vulnere pendeat. Id filum putredine
sensim dissolvetur ex se: nec vero ante abstrahendum, quam
natura in ligaturæ locum carnem regeneraverit & reposuerit,
aliàs frustra omnis consumptus fuerit labor. Denique vul-
nus detergetur, carne imblebitur & cicatrice obducetur, cujus
callosa durities, delapsuro iterum intestino, vel omento ob-
stabit. Vocatur autem *Punctum aureum* vel *Punctura aurea*, quod
fiat filo ex auro factò, ut quod flexile est, neque mordet & ero-
dit partes adstrictas, sed constringit tantum usquequo gluti-
netur; fitque sic Curatio absque testiculi amissione. Alios ad-
huc modos Puncti aurei describunt. *Geiger. Thevenin. Operat.*
Chirurg. du Point doré.

C 3

CAPUT

CAPUT. IX.

De Fonte Pharmaceutico.

Fontem Chirurgicum excipit Pharmaceuticus, qui nobis
 Evacuantia, emplastra, cataplasmata tam emollientia
 quam adstringentia; item fodus, linimenta, cerata, pulveres,
 porciones & id genus alia, porrigit. Cum igitur *ὄρεοκίλη* in-
 testina scyphalis induratis infarcta sint, ut in pristinum locum
 reponi nequeant, Clysteres potius quam catapotia ex phar-
 macopolio petenda erunt, quia hæc sterco-
 ra magis ex corpo-
 ris regionibus proluciant, iisque intestina adhuc magis ob-
 struunt & malum duplicant. Conficiantur Clysmata ex Ra-
 dicibus *alib. lil. alb. Herbis malv. violar. atripl. mercurial. parietar. bon-
 henric. Floribus camomill. melilot. candel. reg. seminibus. lin. fœnugr. hord.
 delibrat. fursur. prun. dulc. in aq. commun. decoctis, colaturæ additis
 benedict. laxativ. cass. recens extract. pro clyster. vel hier. picr. Galen.
 Unguento clysmat. mell. mercurial. Oleis camomill. lil. alb. lumbr. ter-
 restr. & sale vulgari vel gemma. Sed si nec hisce adhibitis sterco-
 ra sequantur Clysteres acriores præscribendi sunt ex decoct.
 commun. pro Clyster. additis Extract. colocynth. syrup. emetic. fell. taurin.
 Ol. rutac. pulv. euphorb. θ. petr. admisceri quoque possunt Car-
 minativa, quia omnes Herniosi flatibus subinde vexantur.
 Externè admovetur Fodus cum Spongia ex Decocto camomill. me-
 lilot. seminibus fœnicul. fœnugr. lin. menth. cym. anis. vel Oleo camomell.
 aneth. cym. amygdal. d. lumbric. terrestr. leucoj. lil. alb. terebinth. vel
 foveatur locus vesica bubula in qua emollientia prædicta ca-
 lidè adhuc inclusa continentur. Quandoque imponitur Ca-
 taplasma ex enumeratis emollientibus expressioni additis Fa-
 rina hord. fabar. lin. fœnugr. oleo rosac. lil. alb. axungia anat. vel gal-
 lin. Laudantur & balnea ex emollientibus parata &c. Non-
 nunquam intestinorum facultatem expultricem stimulandi
 gratia ad faciliorem fœcum emollitarum exclusionem inun-
 gitur umbilicus Oleo colocynthidos. vel etiam imponitur Empla-
 strum ex seminibus cataput. colocynth. succo folior. cataput. pulp. colo-
 cynth. tihymal. cucum. asin. sambuc. agrest. radic. ebul. Radicibus & fo-
 jis senæ. helleb. nigr. aloe hepat. scammon. terebinth. mell. despum. q. s.*

ad

ad Emplastri consistentiam. Jam si hisce medicamentis sterco-
ra emollita & excreta fuerint, intestina quam primum pro-
trudenda sunt ad natale solum, dein vero imperanda adstrin-
gentia, agglutinantia & consolidantia, tam externa quam
interna. Externa applicantur sub forma *Fotus ex Corticibus cappar.*
granator. Radicibus prun. Sylvestr. bistort. pentaphyll. tormentill. Floribus
balaustr. rosar. rubr. Seminibus sumach. plantag. latifol. acetos. Fructibus
cupress. myrtill. cydon. uvis immatur, moris immatur. &c. decoctis in
aqua fabrorum, vino austero aut lixio cinerum quercus, qui-
bus foveatur scrotum ter in die. Utiliter quoque admovetur
Fotus Fernelij Consil. 30. præscriptus ex pisidia, balasistis, alumine
à Fotu imponatur *Emplastrum de pelle arietina*, cui addatur *pulv.*
mastich. sang. dracon. radic. osmund. regal. oliban. terebinth. vel Empla-
strum selectissimum Felicis Plateri Tom. 3. de part. procid. p. 515. de-
scriptum aut loco hujus Emplastr. ad Hern. Mynsicht. Emplastr. de
symphyt. Zvvelferi. item Emplastr. ejus ad Ruptur. Cerata quæ impo-
nuntur parantur ex *nuc. cupress. gall. balaustr. hypocist. mastich. sym-*
phyt. pulvere persoliat. herniar. bol. armen. sang. dracon. pic. grec. resin.
pin. terebinth. cum cera & oleo mastich. Nobile Ceratum ad Hernias
reperitur *Gabriel. Ferrar. Mediolanens. in sylv. Chirurg. l. 2. p. 183.*
Ceratū de Tegula Aquapendentis. Sunt qui magnetem his Ceratis ad-
miscent, & limaturam chalybis devorandam dant, ut sic à ma-
gnete chalybstrahatur. Verum illa *Rondeletio* parum prodesse vi-
dentur, nisi quid juvent siccando si assumantur, vel premen-
do partem, ob pondus: sic enim depressa intestinum descen-
dens, nec in altum, nec foras prorumpere potest. Ungenta
quæ illiniuntur passim occurrunt in practico-
rum scriptis: præcipue vero commendantur *Unguent. Comitissa adstringens.*
item *Zvvelferi Pharmac. Reg. class. 17. p. m. 751. vel quod parari*
potest ex *Oleo mastich. hyper. monord. cer. & Unguento Comitiss. vel*
Zvvelfer. &c. etsi hoc modo rite omnia peracta sint, gestetur Bra-
cherium tamdiu, quamdiu affectus conditio & necessitas po-
stulabit. Interim ea quoque ore assumenda sunt quæ peculi-
ariter ab Autoribus celebrantur, qualia sunt *Potiones vulnerariæ*
si castratio instituta est, vel aliæ consolidantes & adstringentes
ex *Sanic. nummular. alchymill. ophioglos. virg. aur. plantag. symph. floribus*
rosar. acaciar. balaustr. cariohyllat. liquirit. cynoglos. Seminibus
anis.

anis. myrth. nuc. mosch. &c. decoctæ in vino rubro styptico vel aqua communi ad tertiæ partis consumptionem, colatura clarificetur edulcoreturque saccharo, de qua quotidie mane Zij. iij. usque adv. vj. hauriantur pro ratione ætatis. Puerulis castratis, qui ut plurimum aquosis & pituitosis humoribus scatent, præscribuntur. *Species pro potu ordinario ex sarsaparill. Lign. lentis cin. visc. quern. terr. sigill. rasur. C. C. Sem. coriandr. anis. ppt. &c.* Sumuntur etiam *Pulveres* scopo inservientes ex *Herniar. pilosell. pimpinell. consol. maj. cum saccharo rosato tabulat. in vino rubro.* Similiter conficiuntur *Electuaria, Conditæ, Electuaria, Tragemata* & adhuc plura alia Magistralia summopere ab Autoribus laudata, quæ studiose collegit *Venerabilis senex noster pie memorie Dn. D. Melchior Sebizius, Lycei nostri Professor, quondam Primarius vñ év àzlois, speculo Medicinali. Tom. 1. part. 4. sect. 2. ad quem B. L. hac vice remittimus.* Videri etiam potest *Daniel Senn. l. 3. prax. part. 2. sect. 1. cap. 6.* Quæ hætenus de ὄρχοκήλη ex intestini decubitu dicta sunt, applicari quoq; possunt ὄρχοκήλη & omenti prolapsu ortæ: iidem enim in ejus curatione sunt scopi. Primo videlicet reducendum est omentum, quod manu fit opera: deinde prohibendus prolapsus, quod fit fascia seu *Perizomate* & medicamentis adstringentibus, quæ modo enumerata sunt. Quod si his non curetur, etiam per Sectionem curari poterit: quandoque enim Omentum naturalem longitudinem & pondus excedit, ut per se & sua natura sponte extenuetur ad fundum usque imi ventris, imo etiam nonnunquam ita præter naturam in testis tunica augetur, ut quatuor vel quinque librarum pondus pendeat. Tota enim pars omenti alioquin intestinis incumbens in mediocriter pingui homine vix libræ aut semilibræ pondus excedit, hinc *Hernia Omentalis* curari nequit, nisi bona pars ipsius omenti reseceatur, pondere enim suo semper ad scrotum recurrit & de novo ὄρχοκήλην producit. In propositis huc usque remediorum generibus, multi non acquiescunt, sed ut præ reliquis sibi famam, æstimationem & divitias concilient, *Diaboli* auxilium, implorant eumque ab Orco suo revocant, & per *Characterismos*, & remediis, occulta proprietate per sympathiam & antipathiam agentibus, *Hernias* curare volunt: item per amuleta &

leta & sancta verba; denique per Transplantationem, quem-
admodum Vetula illa apud *Thom. Bartolin. Act. II. 164.* quæ per
Tiliam fissam Ὀχλοκίλην in puero quodam curavit, simul ob-
murmuratis quibusdam verbis. Verum Curationes hu-
juscemodi cum frivolæ sint, nulloque naturalis veritatis
fulcimento aut stabilitate nitantur, à peritioribus & sanio-
rem doctrinam sectantibus viris, vanitatem, impietatemque
hanc oppido notantibus, merito vel deridentur vel negli-
guntur, & à legitima medicationum structura penitus exclu-
duntur.

CAPUT X.

De Fonte Diætetico.

DEvolvimur nunc ad Fontem Diæteticum. *Diæta* nomine
intelligimus cum *Hippocrate* omnes res non naturales, qua-
rum numero sex sunt, Aërem, Cibum, Potum, Somnum &
Vigilias, Motum & Quietem, Excreta & Retenta, atque ani-
mi παθήματα, quarum quidem aliquæ si non rectè administren-
tur, magis nocent aliis, omnes tamen in affectu nostro confi-
derationem merentur. I. Quoad Aërem, tum eligendus erit
Ὀχλοκίλη laborantibus moderate calidus, & vitandus frigi-
dus, maxime circa partes affectas & pedes, quanquam etiam
totius corporis respectus est habendus. Fugiant ergo nives &
pluvias tempestuosas, imbres & quasvis tempestates, ac ven-
tos enormiter spirantes, & quæcunque vel caput, vel alias
corporis partes humectare & refrigerare possunt. II. In Cibo
observent ejus quantitatem, qualitatem, & ordinem. Sit ipsis
Cibus moderatus, simplex, unius generis, minimè flatuosus,
boni succi, concoctu facilis & tenuium partium. Hinc effu-
giant tanquam pestem comotationes & commestationes. Ci-
baria pessima sunt lactinia, pisces, legumina, & olerum usus
frequens, allia, cæpæ, rapæ, pastinacæ, & quævis in sartagi-
ne frixæ, quia humorem crassum gignunt, item caro porcina,
bubula, castanæ. Similiter abstineant à fructibus horariis,
præcipue autem uvis & pomis cujuscunque genere crudis.
Coctis quidem vel assatis licebit uti, si venter non respondeat,
D adjesto

adjecto fœniculi semine. Abstineant etiam relaxati ab omnibus cibis emollientibus. Præmittant alimenta *εὐπεπτα δυσπέπτοις*. III. Potus ægrotantium debet esse moderatus, exsiccans & adstringens, vel austerus, vel saltem mediæ saporis, inde damnantur vina dulcia, crassa, nova, è contra vero laudantur, quæ contrarias qualitates obtinent: vel bibant cerevisiam bene defœcatam, in qua decocta est radix *consolida majoris* exiguo adjecto saccharo ad saporem: hauriant & aquam ferratam, minime vero puram. IV. In Somno & Vigiliis considerent *aph. 3. sect. 2. Hipp. ὕπνου, ἀγρηπνίη ἀμφοτέρω τῶν μετέω μᾶλλον γεόμενα κακόν*. V. Caveant sibi à quovis valido Motu & ab exercitiis validioribus, maxime repleto corpore, à vèctatione equorum duriter gradientum & ab ephippio angustiore, à stapedis longius productis. Quin omnibus modis non equitent, nisi necessitate coacti; idque non nisi equo paulatim prodiente & molliter incedente, nec hoc post cibum aut potum; præsertim affluentius sumpta. Abstineant à coitu vehementiore aut intenso, neque ullo modo fiat post crapulam, satietatem, aut repletionem ventre pleno & distento: non retineant anhelitum, non ascendant subito vel descendant montes arenosos, nolint etiam venationi esse intenti. Si quando tussendum erit, item quotiescunque alvus egerenda, maxime si ea durior fuerit, inguen oblæsum ipsis retinendum erit, atque utraque aut saltem altera manu adducendum, comprimendumque; sique quotidie beneficium alvi non habeant, suppleant id clystere, *Pillulis aloeticis Francofurtens.* aut de *terebinthina*, aut *♀reis Quercetani*, una hora ante cœnam assumptis. Assumant quoque *tamarindos*, *anisum laxativ.* *August. passulas laxativas*, *mannam*, *castiam* vel aliquod *Catholicon*. Contra Quies ipsis sit maxime commendata, effectus enim illius satis constat exemplo sexagenarii illius *Bernensis* apud *Hildanum. cent. 5. obs. 54.* VI. Sibi bene prospiciant, ne alvi constipatione corripiantur; ne nimis petulanter semen profundant, quippe mirum in modum corporis vires dissolvunt. VII. De Animi pathematibus notent, quod cum in optime sanis gravissima nocumenta inferre valeant, ea sibi maxime nociva fore, dum sanguinem non uno modo commoveant, reliquasque corporis partes concu-

tiant

2
tiant : imprimis autem ab *ira* sibi caveant Castrati, ut & mulieres lactantes incisos puerulos, item à *Consternatione*; Experientia enim docuit, castratos ira concitados, statim in febrem vulnerariam, & spasmos convulsivos lethales incidisse, quemadmodum & infantulos lac sugentes post matrum contentiones aut consternationes.

CAPIT ULTIMUM.

DE

Ὁρχήλης Curatione Magnetica.

D

Isquisitioni nostri affectus Colophonem jam imponere possemus, nisi animus esset adhuc quædam passim apud Autores de *Curatione Magnetica* obvia considerare. Scribit autem de hac Curatione *Paræus de tumor. contr. nat. l. 7. c. 15.* Chirurgus quidam fide dignus narravit miki, multos à se hac arte curatos pueros. Magnetem in tenuissimum pollinem redigebat, & in pollenta exhibebat. Inde vero inguen qua præcipitabatur intestinum, melle inungebat & subtili ferri limatura aspergebat, id genus remedii per decem, aut duodecim dies administrabat, parte de cætero fascia & subligaculo, ut decet constricta. Remedii illius efficacia ex eo pendere videtur, quod magnes insita à natura ferri, quod inguini aspersum est, attrahendi cupiditate, impetu quodam violento carnosas & adiposas particulas interjectas sibi adjungit, quæ peritonæi laxitatem undique comprimentes & constringentes, imo ex successu temporis hesu tenaci ipsi se adjungentes, viam lapsuro intestino vel omento intercipiunt. &c. Alii ramenta ferri tenuissimum in pollinem redacta haurire imperant, forinsecus autem ad partem affectam Emplastrum ex magnete contuso, ac è consolidæ radicibus confectum applicant, atque hac medicina, spatio (si credere fas est) octidui patientem, toto tempore resupinum se curare posse jactitant. Verum Curatio hæc Magnetica, quia incerta, foro Medico videtur indigna. In omnibus etenim productionibus naturalibus agens cum patiente sui requirit conjunctionem, vel immediatam, (quæ contactu fit immediato) vel mediatam, quæ atomis mediantibus. Si mediatam velint Curationis Magneticæ Patroni, (immediatam

D - 2

15.
tam enim non possunt in hoc negotio) per atomos eandem fieri attractionem, non possunt non admittere. Motus autem atomorum utique arguit inter agens & patiens certam distantiam & convenientem situm. Magnes enim non secus ac aliæ substantiæ finitæ, non infinitam ferrum attrahendi potentiam obtinet, sed pro ratione magnitudinis & bonitatis suæ à natura sibi concessæ, scilicet quantum illa permittit, solummodo attrahit, & si ultra modum vel ordinarium pondus ipsi quid adjicitur de ferro, nihil amplius quicquam trahit, imo etiam insuper debilitatur. Etsi enim omnes humani corporis partes permeabiles & conspirabiles sint juxta Hippocratem nostrum, vix tamen verisimile est atomos, quæ indefinenter è magnete effluunt, à ventriculo, vel intestinis, ad superficiem usque corporis exteriorem, in qua particulae ferri latitant, de ferri posse, inde ad interiora pelliciendas, corpori demum, à quo abfesserunt, partes conjungendas. Magnes quippe eo modo cum pollenta interius assumptus, tunc temporis oesophagi lateribus adhæret, viscidæ pituitæ, mucos ventriculi naturali, recrementis, p. n. ut & alimentis, aliisve rebus, particulas illius intricantibus, commiscetur, quibus omnem quasi tractivæ virtutis efficaciam ob partium sese disponentium confusionem perdit, nullamque amplius directionem habet. Diximus autem pulverem magneticum nullam quasi attractionem habere, vel quasi tractivæ virtutis efficaciam perdere, ne attractionem omnimode negaremus. Sunt enim in tanta confusarum partium multitudine plurimæ partes, quæ polos suos recte polis Magnetis conformatos habent, & hæ particulae ex se & sua natura vere & actualiter trahunt, sed ob summam cum debilitatem, tum aliarum partium inconvenientem dispositionem nullum attractionis effectum post se relinquunt: traherent autem particulae, si convenientem situm haberent: nam corporis partium numerus, quas ea propter trajicere necesse habet, situsque irregularis pororum illarum non concedunt corpusculis illis mobilitate præditis efformationem suorum radiorum. Præterea morbi curatio non solum in omenti aut intestini reductione consistit, verum etiam in peritonæi disrupti reunitione, relaxati vero contractione

6:9 207 - 21 170 20

strictione, quæ mel inguini cum limatura ferri inunctum
minime præstat. Nemo igitur Magnetici pulveris ope inte-
rius assumpti, reductionem partium dislocatarum aut earun-
dem constrictionem, aut glutinationem speret, præprimis si
sit Procidencia magna sive sit ex relaxatione, sive ex disrupti-
one. Quod si itaq; pueri curati sint à Chirurgo illo, cujus men-
tionem fecit Paræus, minime adscribendum est pulveri Ma-
gnetis assumpto; sed ligaturæ, qua tunc utebatur, quæ so-
la ut plurimum in juvenculis, affectum tollit. Confer. ea quæ
supra c. 8. prolata sunt. Similiter errant & illi qui extrinsecè
Emplastrum ex Magnete contuso cum mucilagine symphyti imponunt,
intrinsicè vero scobem ferri haurire præcipiunt. Nam Magnes te-
nuissimum in alcohol redactus, mucilaginosus, resinosis,
pinguibus aliisque rebus succulentis permixtus, ceu ex
quibus Emplastrum conficitur, invalidus & fere nulla fer-
rum alliciendi vi præditus est, minime itaque corporis in-
tegumenta, ut & corporis illius tubulati varie circum vo-
luti, juxta *Joan. van Horn. Microcosm. p. 24.* quod cum ventri-
culo eandem substantiam, eandem temperiem, & calorem,
habet, penetrare & ad ferri limaturam ventriculo incluso
pervenire potest, ibidem excitandas ferri latentes particulas.
Denique cum *Ratio & Experientia*, duo Medicinæ fulcra, ha-
tenus Curationem hanc non confirmarunt, merito illam va-
nam censemus. Inde rectissime Magneti pulverisati aut mix-
to Emplastris omnem vim attrahendi ferrum derogat *Vopisc.
Fortunat. Plem. l. 2. schol. ad magnet. in Abu ali Ibin. Tsina. pag. 195.*
Multi quidem varia exempla allegant, quibus probare co-
nantur vim tractivam pulveris Magnetici, imprimis autem
Thom. Campanell. l. 6. Medic. c. 20. qui dicto loco affirmat, En-
terocelen se, adsumpta ferri limatura, atque imposito Emplastro Ma-
gnetico in se ipso curasse: facit hoc & *Helmont. de Magnet. vulner.
curat. p. 597.* item *Dan. Becker. quest. 7. libr. de Rustico quodam Prus-
sico, cultrivoro*, in quo plus æquo anxius & sollicitus de vi pul-
veris Magnetici tractiva discurret dicti libelli Autor. Certe
tot verbis opus non erat, cum sola Experientia totius rei diffi-
cultatem tollere potuerit, hinc concludimus cum *Clariss. Ja-
cob. Pancreat. Brunon. in Dogmat. Med. General. part. 2. c. 6.* quando

5
ita scribit : Neque nos movent quaedam observationes quae in contra-
rium adduci possunt. Sufficit pro nobis adduxisse è tripodè dictum Coi-
senis illud. sect. 1. ἢ πῆρα σφαλῆν. *Experientia periculosa.* Interdum
quis credit, se unam eandemque rem saepius expertum cum tamen non sit
expertus. Quid? quod τὸ ἕαυ ἕτε μία χελιδὼν ποιεῖ, ἕτε μία ἡμέρα ut
habet proverbium apud Aristot. 1. Eth. 7. *Experientia, quae criterium de-*
bet esse actionum Medici, debet esse certa ratione firmata, saepius obser-
vata, teste Valeriola. Minime ergo nobis vitio vertendum, si observa-
tiones admiranda & rariores, praesertim in Curationibus, nobis quodam-
modo sunt suspecta, cum etiam bonus quandoque dormitat Homerus.
Atque haec pro ingenii tenuitate de Affectu nostro proposu-
isse sufficiant. Quod si ex asse non sit in omnibus à me satis-
factum, veniam à B. L. facilem spero. Tibi vero O TER
SANCTE DEUS pro ineffabili TUA CLEMENTIA
& immensa BENIGNITATE, qua studiis meis hacte-
nus ex alto benedixisti, SIT LAUS, HONOR
& GLORIA, in sempiterna seculorum
secula.

Hernia, si quicquam, corrupti corporis audit
Monstrum, vel certè dedecus atque dolor;
Corporis integri quondam, pulchrèque creati,
Ut solet omne suum rite creare Deus;
Donec in hunc mundum peccatum venit, Adamo
Præceptum Domini transgrediente sui;
Et cum peccato quidquid sub nomine mortis
Censetur, sceleris debita poëna sui.
Tunc quoque poënarum species non ultima venit,
Hernia, vindictam sic repetente Deo.
Nam qua parte patens tumet hernia saepe patrantur
Crimina, supplicio crimina digna suo.
Sic tamen est clemens DEUS, ut medeatur, & ægros
Curet chirurgi, qua valet arte, manu.

Hos

Hos inter numerat tua Dissertatio, FRATER,
Te quoque, quod laudo, gratulor, atque precor!

*Eximio Dn. Candidato, Fratri suo uterino
honoris & amoris ergo accinuit*

Baltasar Bebelius. S. Theol. D.
& P. P.

*Ad Dn. Candidatum, Fratrem Germanum,
de HERNIA, pro honoribus Doctoralibus
consequendis, Disputantem.*

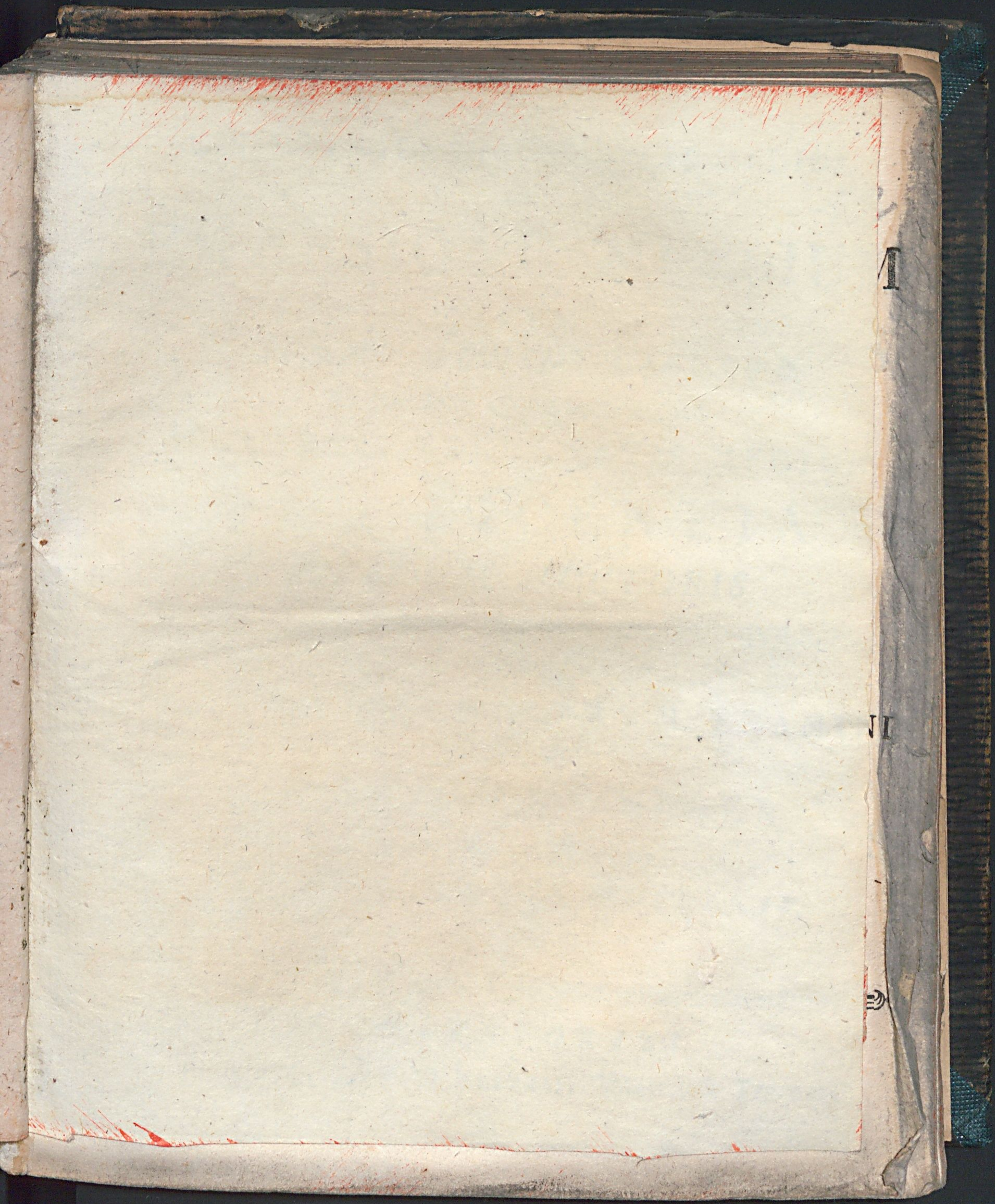
Abdita Naturæ lustrasse, omnesque recessus
Scrutatum Studio, sollicitaque fide;
Et Temet dulces tractasse Machaonis artes,
Doctorum Cathedra publica testis erit.
Nunc iterum monstras quid in hac profeceris arte,
Conscriptas quando Tute tuere Theses.
Applaudo merito: succedant singula votis
Prosperiora Tuis, uberiora meis.

M. Johannes Stieglerus,
Ecclesiæ Patriæ ad D. Nicolai
Pastor, & Cononicus Thom.

Præcellenti Dn. STIEGLERO, Medicinæ
Candidato Dignissimo, Amico suo à Condiscipulatu
perdilecto.

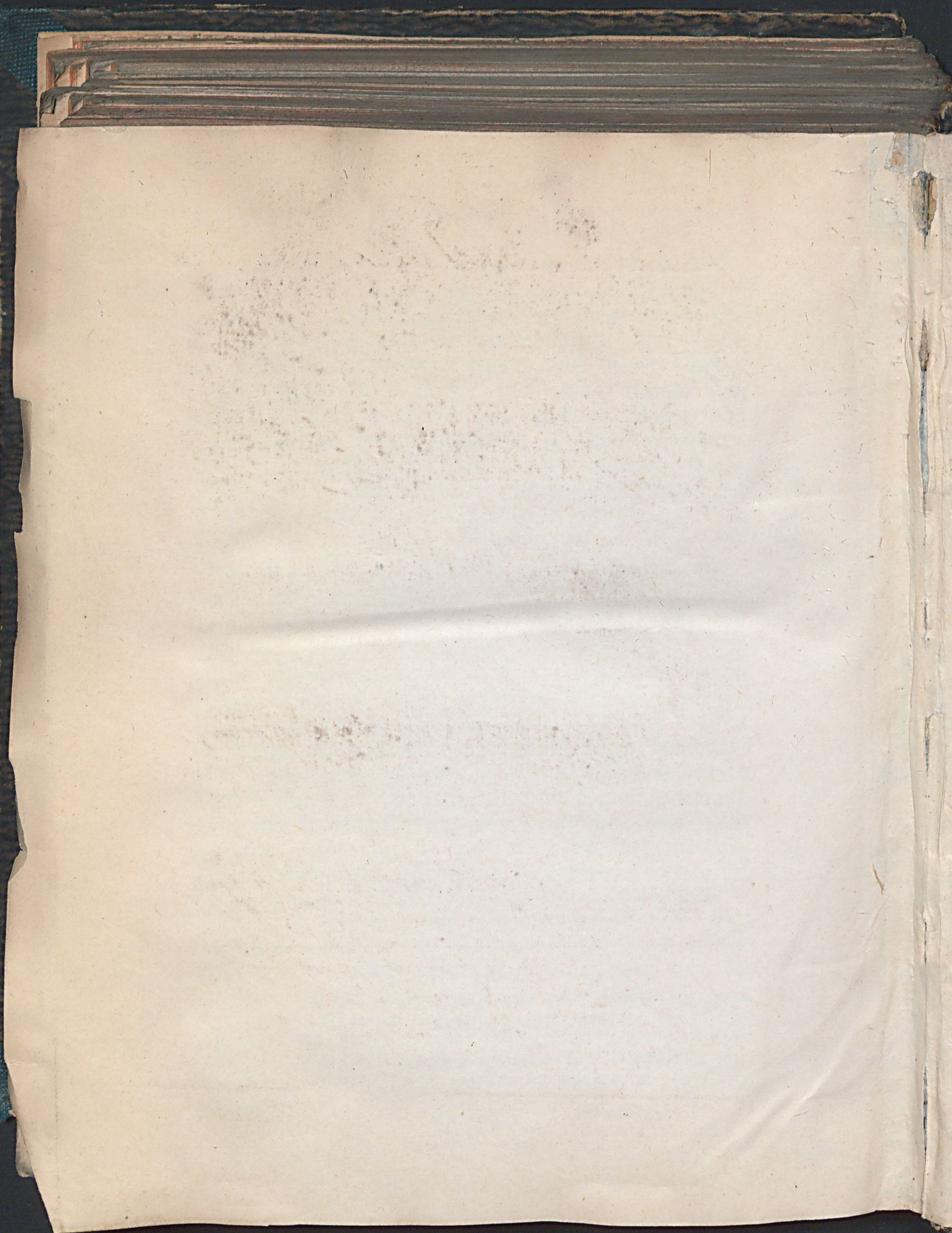
QUÆ sit durities; & quis miser HERNIA SCROTI,
Morbus; quæve sit hæc arte medenda; doces.

Datum

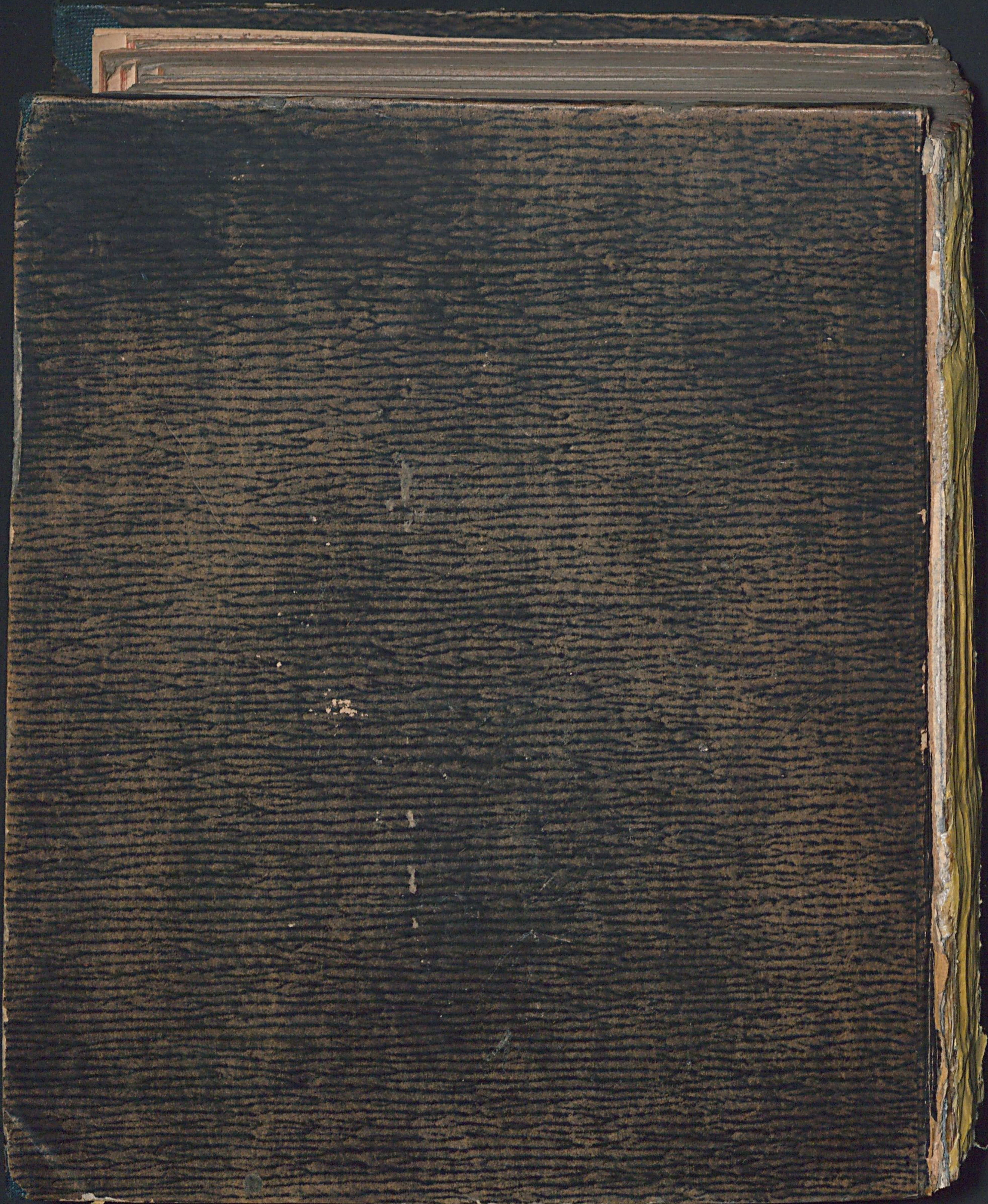

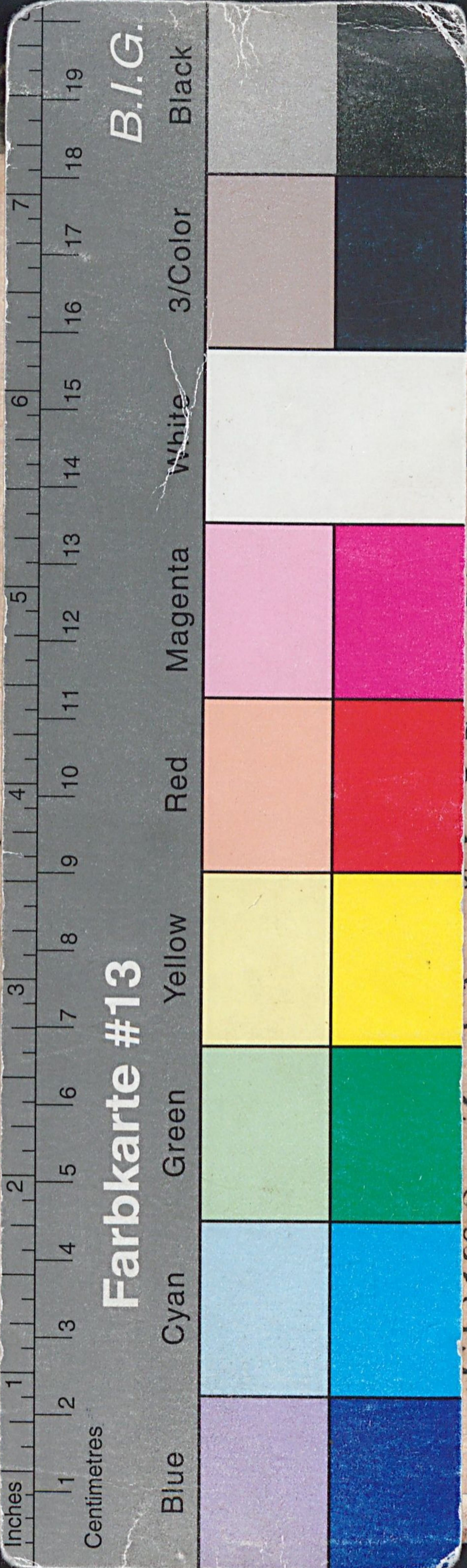

X 2615890

WD 17

CHIRURGICALIS
CHIRURGICA

ΚΗΛΗ

SCROTI.

TE ARCHIATRO;
DECRETO

*antiosissimi Ordini
Incluta ac Ce-
lia Argentinensi*

arte Medica Pri-
s ritè obtinendis,
MORE

ventilationi exhibet
TIEGLER,
NENSIS.

M. DC. LXXXI.

Colitis.
ORATI,

WILHELMII TIDEMANNI.

